

Dosarul nr. 3ra-1375/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. V. Sandu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov)

ÎNCHEIERE

24 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Ecaterinei Șarpe și Nataliei Bujor împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la achitarea indemnizației unice pentru accidentul de muncă, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 19 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 9 august 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru

constată:

La 3 mai 2016, Ecaterina Șarpe și Natalia Bujor, reprezentate de avocatul stagiar Dumitru Codreanu au depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu SA „Modernus” cu privire la achitarea indemnizației unice pentru accidentul de muncă, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii au invocat că la XXXXX, tătăl lor Stepan Bujor a decedat în urma accidentului de muncă, iar la 19 august 2015 a fost depusă prima cerere de acordare a indemnizației unice pentru deces în accident de muncă doar pentru Natalia Bujor, prin intermediul mamei acesteia, Ana Șarpe, care la acel moment avea statut de reprezentant legal.

Prin răspunsul CTAS Șoldănești din 4 septembrie 2015 a fost comunicat refuzul de a acorda indemnizația unică pe motiv că decedatul Stepan Bujor nu era persoană asigurată, nu a fost prezentată copia carnetului de muncă a acestuia și nici a contractului de muncă.

Nefiind de acord cu acest refuz, la 30 septembrie 2015 a fost depusă cerere prealabilă la CNAS, care la 3 decembrie 2015 a fost respinsă și menținut refuzul CTAS Șoldănești, fiind invocat ca temei și faptul că nu a fost confirmată legătura de rudenie cu decedatul Stepan Bujor.

A remarcat că deoarece în adeverința de naștere a Ecaterinei Șarpe în rubrica tată era indicat incorect numele de familie și prenumele decedatului, fiind înscris Ștefan Șarpe, prin hotărârea din 10 decembrie 2015 a Judecătoria Șoldănești, devenită irevocabilă la 10 ianuarie 2016, a fost recunoscută paternitatea decedatului Stepan Bujor față de Ecaterina Șarpe, ca urmare, la 20 ianuarie 2016, OSC Șoldănești i-a eliberat adeverința de naștere cu datele înscrise corect, în rubrica tată fiind înscris Stepan Bujor.

În aceași zi, dânsa a depus cerere de a i se acorda indemnizația de deces în accident de muncă, la care CTAS Șoldănești la fel i-a refuzat, prin decizia din 2 februarie 2016, acordarea acestei indemnizații motivând că decedatul nu avea statut de persoană asigurată și nu a fost prezentat carnetul de muncă sau contractul de muncă al decedatului.

La 25 februarie 2016, au depus o cerere prealabilă la CNAS, iar la 8 aprilie 2016, au recepționat decizia Ș-235/16 prin care a fost menținut refuzul CTAS Șoldănești, fiind comunicat că este o cerere prealabilă repetată și că a fost depusă cu omiterea termenului de 30 zile.

Având în vedere prevederile art. 3 din Legea nr. 756 din 1999 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale și art. 211 Cod civil, au evidențiat că este neîntemeiat refuzul CNAS pe temeiul că decedatul nu avea calitate de persoană asigurată.

Or, faptul că angajatorul l-a admis pe Stepan Bujor la muncă cu încălcarea obligațiilor privind perfectarea formei scrise a contractului individual de muncă și drept urmare, nevirarea la timpul său a contribuțiilor la fondul de asigurări sociale, nu este un temei legal de a refuza familia decedatului în achitarea acestor ajutoare sociale.

Mai mult că dovada existenței contractului de muncă se face și prin prisma art. 58 alin. (3) Codul muncii.

Totodată, faptul că Stepan Bujor a fost angajat în câmpul muncii se confirmă prin procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă emis de Inspectoratul Muncii, prin care s-a constatat, în punctul 3.6, faptul că decedatul avea o vechime în muncă de 3 luni în profesia de paznic la depozit, iar în partea descriptivă se mai menționează că decedatul a fost angajat prin cumul la SA „Modernus”.

Cu referire la prevederile art. 25, 29 din Legea nr. 489 din 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, au invocat că nici lipsa calității de asigurat, din motiv că decedatul nu a contribuit la fondul de asigurări sociale, invocată de CNAS, nu constituie temei de refuz în achitarea indemnizației.

Au precizat că deoarece Stepan Bujor, conform constatărilor a lucrat doar 3 luni, acest fapt nu permite de a calcula suma indemnizației reieșind din ultimele 6 luni cu salariu premergător decesului, prin urmare, indemnizația urmează a fi calculată în baza salariului mediu pe economie aprobat de Guvern pe anul

premergător decesului, adică din anul 2010, care conform Hotărârii Guvernului nr. 773 din 27 noiembrie 2009 a fost stabilit în mărime de 2950 lei.

Prin urmare, indemnizația unică datorată de către pârât constituie suma de 23600 lei.

Și-au întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 3 din Legea nr. 756 din 1999, art. 25, 29 din Legea nr. 489 din 1999, art. 211 Cod civil, art. 58 alin. (3) Codul muncii.

Au solicitat admiterea acțiunii, obligarea pârâtului de a achita indemnizația unică pentru deces în accident de muncă în sumă de 23600 lei, repararea prejudiciului moral cu o compensație în sumă de 8000 lei, precum și restituirea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 9 august 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea integral.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să achite Ecaterinei Șarpe și Nataliei Bujor indemnizația unică pentru deces în accident de muncă în sumă de 23600 lei.

A fost încasată de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul Ecaterinei Șarpe și Nataliei Bujor suma de 8000 lei cu titlu de prejudiciu moral și 2500 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

Prin decizia din 19 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea primei instanțe.

La 26 iulie 2018, prin intermediul Oficiului Poștal, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel, deoarece la examinarea cauzei a fost emisă o hotărâre pripită nefiind studiate minuțios actele normative în vigoare care reglementează obiectul litigiului.

Având în vedere prevederile art. 17 din Legea contenciosului administrativ și art. 272 alin. (1) Cod civil, a specificat că decesul a survenit la XXXXX, zi din care a început să curgă termenul de prescripție.

Prin urmare, termenul general de prescripție a expirat la 22 octombrie 2014, pe când intimatele s-au adresat în luna august 2015.

Cu referire la prevederile art. 3 alin. (4) și 18 alin. (1) din Legea privind asigurările pentru accidente de muncă și boli profesionale, a accentuat că prin executarea hotărârii instanței de fond se admite dezafectarea de mijloace de la bugetul de asigurări sociale de stat în alte scopuri decât cele prevăzute de legislație.

A menționat că prima instanță eronat a dat apreciere faptului precum că decedatul Stepan Bujor a activat la întreprindere 3 luni de zile, deoarece toate actele prezentate denotă o activitate de 3 zile.

Or, instanța de apel a dat o apreciere nouă că decedatul a activat prin cumul la întreprindere, fără a menționa unde a activat decedatul, fără a efectua o cercetare judecătorească dacă au fost plătite la locul de muncă de bază anumite contribuții

sau au fost prezentate acte oficiale, facându-se trimitere doar la anumite presupuneri.

Totodată, prima instanță a întocmit hotărârea contestată formal fără a studia materialele dosarului, menționând despre o anumită cerere prealabilă din 30 iulie 2015, la care Casa Națională de Asigurări Sociale a dat răspuns la 3 decembrie 2015, deși astfel de acte la materialele dosarului nu sunt anexate.

A indicat că prima instanță la pronunțarea hotărârii în partea ce ține de încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică nu a ținut cont de prevederile Hotărârii Plenului CJS nr. 25 din 28 iunie 2004 și art. 96 CPC.

Referitor la capătul de cerere ce ține de repararea prejudiciului moral, a evidențiat că acesta urmează a fi încasat din contul inculpaților în coraborare cu angajatorul. Cu atât mai mult că intimatele nu au fost recunoscute în calitate de parte vătămată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurent s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 26 iulie 2018 împotriva deciziei din 19 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan